

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 154/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Ukrainan sodan seurauksena kiihtyneestä kuljetusalan kustannuskriisistä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 154/2022 vp:

Miten hallitus aikoo auttaa kuljetusalan yrityksiä alati kasvavien polttoainekustannuksien kanssa,

onko hallitus suunnittelemassa jonkinlaisia verohelpotuksia yrityksille,

onko mahdollista esimerkiksi palauttaa tietyltä ajalta jo maksettuja arvonlisä- ja polttoaineveroja yrityksille ja

onko hallitus aikonut sopeuttaa valtion menoja hillitäkseen kustannuksia, vai onko ratkaisu nostaa veroja ja lisää lainaa kriisin kustannuksista selviämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Varautumisen ministerityöryhmä päätti 1.4.2022 logistiikka-alan toimintaedellytysten varmistamisesta. Hallitus valmistelee kiireisellä aikataululla kuljetusalan turvaamiseksi toimia, jotka lisäävät tukea korkeintaan 75 miljoonalla eurolla. Laki kuljetusyritysten määräaikaisesta kustannustuesta valmistellaan pikaisella aikataululla työ- ja elinkeinoministeriössä. Lisäksi Finnvera osallistuu kuljetusalan käyttöpääoman rahoitukseen lainoin tai takauksin.

Varautumisen ministerityöryhmä päätti 7.4.2022, että polttoaineen jakeluelvoitetta alennetaan väliaikaisesti 7,5 prosenttiyksiköllä vuonna 2022 ja 7,5 prosenttiyksiköllä vuonna 2023. Nykyisiin, hyvin korkealle kohonneisiin polttoaineiden ja uusiutuvien polttoaineiden hintoihin perustuen työ- ja elinkeinoministeriö arvioi 7,5 prosenttiyksikön alentamisen vaikuttavan dieselin pumppuhintaan noin 12 senttiä litralta. Tänä vuonna vaikutus voi olla suurempikin, sillä alkuvuonna jakelijat ovat jaelleet uusiutuvia polttoaineita 19,5 prosentin jakeluelvoitteen mukaisesti. Jakeluelvoitteen muutokset pyritään tekemään mahdollisimman pian kevätistuntoaikana.

Nämä linjatut toimet tukevat hallituksen helmikuussa tekemää päätöstä ammattidieselverojärjestelmän valmistelun aloittamisesta. Valmistelun aikana arvioidaan, toteutetaanko ammattidieselnykyjärjestelmän pohjalta vai siten, että dieselin suora verotuki poistettaisiin ja ammattiliikenteessä käytettävästä dieselöljystä maksettaisiin takautuvasti palautusta. Valmistelussa huomioidaan hallituksen ilmastotavoitteet.

Ammattiliikenne saa nykyisin verotukea dieselin alemman polttoaineverokannan muodossa. Dieselin vero on noin 26 senttiä matalampi kuin ympäristöperusteinen energiaveromalli edellyttäisi. Dieselin alennetusta verokannasta johtuvan verotuen määräksi arvioidaan tälle vuodelle noin 350 miljoonaa euroa kun tuesta vähennetään henkilö- ja pakettiautojen käyttövoimaverot.

Arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan veroa suoritetaan periaatteessa kaikesta liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen myynnistä. Vain eräät laissa nimenomaisesti luetellut hyödykkeet on vapautettu verosta. Polttoaineiden myyntiin sovelletaan yleistä 24 prosentin verokantaa. Arvonlisäverotuksessa sovellettavan veropohjan laajuudesta on säädetty jäsenvaltioita sitovasti yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetussa neuvoston direktiivissä (2006/112/EY). Jäsenvaltioilla ei ole kansallisin päätöksin oikeutta supistaa direktiivin mukaista veropohjaa. Direktiivin ja arvonlisäverolain mukaan polttoaineiden myynnin tulee olla arvonlisäverotuksen piirissä. Arvonlisäverotus ei sovellu keinoksi avustaa kuljetusalan yrityksiä.

Veronkantolain (11/2018) 41 §:ssä tarkoitettulla maksujärjestelyllä, joka on yksi Verohallinnon käytävissä olevista verojen perinnän keinoista, voidaan kuitenkin parantaa verovelvollisten mahdollisuuksia suoriutua verovelvoitteista tilapäisistä maksuvaikeuksista huolimatta.

Polttoaineiden nopean hinnannousun taustalla eivät ole valtion veroratkaisut, vaan ennen kaikkea kyse on markkinareaktioista, joita Venäjän hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut. Kohonnut kustannustaso vaikuttaa kuljetusalan lisäksi laajaan joukkoon eri toimialojen yrityksiä. Tilanteen pitkittyessä yritysten on sopeuduttava hinnanmuutoksiin. Valtion mahdollisuus lieventää kustannusnousun vaikutuksia on hyvin rajallinen.

Hallituksen talouspolitiikalla tavoitellaan ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästä talouskasvusta, korkeasta työllisyydestä ja kestävästä julkisesta taloudesta. Hallitus päätti kehysriihessä toteuttaa viime vuonna linjaamansa 370 miljoonan euron pysyvät säästöt. Kuitenkin Euroopan turvallisuuspoliittinen tilanne on merkittävästi muuttunut, minkä vuoksi hallitus tekee poikkeuksen kehysääntöön. Kehyspoikkeuksen piiriin kuuluvat sekä muut ennakoimattomat sodasta johtuvat menotarpeet lisäävät osaltaan valtion nettolainanottoa sekä kuluvana vuonna että kehyskaudella 2023–2026.

Helsingissä 20.4.2022

Valtiovarainministeri Annika Saarikko